

Werkinstructie VVT 093 Deel II

Werken in de nabijheid van de bovenleiding van: spoorlijnen

Versie 1

September 2021

Inleiding

Het verrichten van werkzaamheden in de nabijheid van een bovenleiding kan gevaren met zich meebrengen. Het aanraken van de bovenleiding of een stroomrail kan ernstig lichamelijk letsel opleveren of zelfs dodelijk zijn. Omdat de bovenleiding aan een flexibel systeem hangt, moet altijd een ruime veilige afstand tot de spanningvoerende bovenleiding worden aangehouden.

Informatie met betrekking tot het werken in de nabijheid van de bovenleiding bij hoogspanningsverbindingen en de bovenleiding van tram-, trolley- en metrolijnen is opgenomen in de VVT werkinstructie 093 - deel I en 093 - deel III.

Algemeen

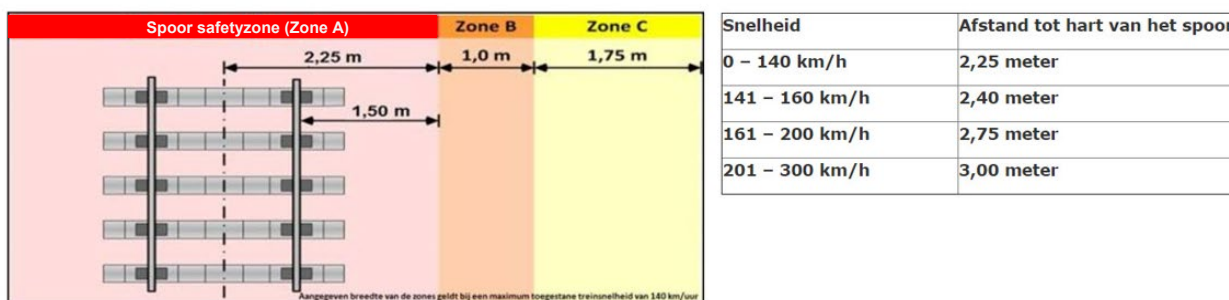
Spoorveiligheid speelt bij infraprojecten aan of nabij het spoor en railnet, maar ook bij woningbouw of utiliteitsbouw kan hiervan sprake zijn. In het binnenstedelijk gebied is de kans groot dat er gewerkt moet worden nabij bestaande railinfrastructuur.

De drie belangrijkste risico's met betrekking tot spoorveiligheid zijn:

- **Aanrijdgevaar:** een persoon, materieel of materiaal dat onbedoeld binnen de spoor-safetyzone A komt van in dienst zijnde railinfrastructuur.
- **Ontsporinggevaar:** ontsporing van railvoertuigen door aantasting van de veilige berijdbaarheid van railinfra en installaties zoals bovenleiding, seinen, wissels of spoor.
- **Elektrocutiegevaar:** een persoon, materieel of materiaal dat onbedoeld in contact komt met onder spanning staande hoogspanningsinstallaties en/of -kabels.

Spoor Safety Zones op terrein van ProRail

Voor het werken aan en nabij railinfrastructuur zijn er speciale richtlijnen en wetgeving van toepassing waar men zich aan dient te houden. Iedereen die rond het spoor of op bouwplaatsen van ProRail werkt, moet het Digitaal Veiligheidspaspoort gebruiken. In de onderstaande afbeelding is weergegeven welke safetyzones van ProRail er zijn. Deze grenzen worden genoemd in artikel 21 Besluit hoofdspoorweginfrastructuur.

Afbeelding 1. Spoor safety zones. In zone A mag alleen gewerkt worden bij een buitendienststelling. In zone B en C mag allen gewerkt worden achter een fysieke afscherming.

Iedereen die in opdracht van ProRail werkzaamheden uitvoert in de gevarezone (zone A) of nabijheidszone (zone B), moet in het bezit zijn van een geldig Digitaal Veiligheidspaspoort (DVP) of dagpas. Dat geldt ook voor werk op bouwplaatsen van ProRail.

Informatie toegang tot ProRail terrein: www.prorail.nl/leveranciers/veilig-werken/toegang-tot-prorail-terrein

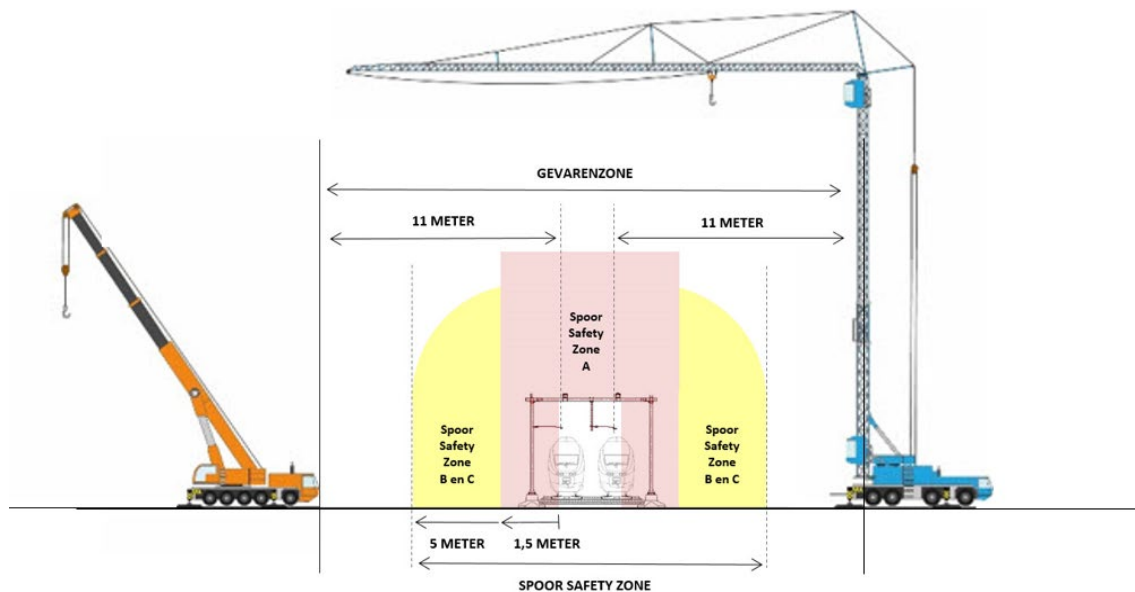
Informatie Richtlijn veilig werken: www.prorail.nl/leveranciers/richtlijnen-voor-veilig-werken

Informatie DVP: www.railalert.nl/dvp

Er dient te allen tijde voor dit betreffende werk een namens ProRail goedgekeurd veiligheidsplan (plan veilige berijdbaarheid) respectievelijk een Veiligheids- en Gezondheidsplan op het werk aanwezig te zijn. Deze plannen dienen te zijn opgesteld door een door ProRail erkend werkplek-beveiligingsbedrijf. De uitvoerende aannemer dient te zijn gecertificeerd volgens de Veiligheid Checklist Aannemer (VCA).

Algemene gevarenczone: van de buitenste bovenleiding tot hart van de mast

Voor het opstellen en werken met kranen geldt er naast de spoor safety zones een algemene gevarenczone (gemeten vanaf de bovenleiding). De afstand hiervoor is vastgesteld op van 11 meter vanaf de buitenste bovenleiding tot aan het hart van de mast.

Afbeelding 2. Spoor Safety Zones en Gevarenczone Electrocutie. In Zone A mag niet zonder toestemming een last worden gehesen. Binnen de gevarenczone is aarding van de kraan verplicht.

Procedure voor veilig werken bij spoor en bovenleidingen:

- Werktuigen mogen zonder toestemming buiten de spoor safety zones werken, mits ervoor wordt gezorgd dat kraandelen en lasten niet in de spoor safety zones kunnen vallen. Gebruik hiervoor elektronische hulpmiddelen zoals een zwenkbegrenzer en katbegrenzer.
- Binnen de spoor safety zones en op het terrein van ProRail mag alleen met toestemming van ProRail worden gewerkt. Werken aan het spoor kan nooit zonder vergunning.
- Er mag zonder toestemming van ProRail geen last over het spoor (boven spoor safety zone A) gehesen worden.
- Kraandelen zonder last (maar wel met hijsblok en haak) mogen over de spoor safety zones zwenken, mits voldoende afstand wordt genomen (minimaal 10 meter ten opzichte van de bovenleiding).
- Binnen de gevarenczone (11 meter gemeten vanaf de bovenleiding tot het hart van de mast van de kraan) dient de kraan geaard te worden. Deze aarding moet door of namens ProRail worden aangebracht tussen de kraan en de spoorstaven.
- Er geldt een minimumafstand van 5 meter vanaf de bovenleiding. Voor hijswerkzaamheden binnen deze 5 meter gelden de onderstaande maatregelen:
 - Binnen de spoor safety zone B en C (op een afstand van 1,5 tot 5 meter van de bovenleiding) dient de hijsopdracht plaats te vinden onder toezicht van de procescontractaannemer van ProRail.
 - Bij een afstand binnen de spoor safety zone A (minder dan 1,5 meter van het bovenleidingsportaal of direct boven het spoor) dient naast toezicht ook een spanningsloosstelling van de bovenleiding plaats te vinden. Het spoor dient ook buitendienst te worden genomen.

Let op!

Denk aan de minimum afstanden in alle zones en voorkom elektrocutie en ontsporing.